

OCZEKIWANIA STUDENTÓW WOBEC KRAKOWSKICH PRACODAWCÓW – WYNIKI BADAŃ WŁASNYCH PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD STUDENTÓW KIERUNKÓW ADMINISTRACJA I BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE UNIWERSYTETU PEDAGOGICZNEGO W KRAKOWIE

Agnieszka Wacięga ¹

¹ Studentka I roku SUM, Bezpieczeństwo wewnętrzne, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie.

ARTICLE INFO.

Słowa kluczowe:

Rynek pracy, Kraków.

Streszczenie

Tematem niniejszego artykułu są oczekiwania studentów wobec krakowskich pracodawców. Podjęcie tego typu problematyki uzasadnione jest obszarem moich zainteresowań, a także stanowi pewnego rodzaju wyzwanie. Wzajemne oczekiwania i wymagania stawiane zarówno wobec pracowników, jak i pracodawców są jednym z elementów szeroko pojętego rynku pracy. Celem artykułu jest poznanie oczekiwań studentów Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, kształcących się na kierunkach: administracja oraz bezpieczeństwo wewnętrzne, wobec krakowskich pracodawców.

<http://www.gospodarkainnowacje.pl/> © 2018 LWAB.

1. Wstęp

Tematem niniejszego artykułu są oczekiwania studentów wobec krakowskich pracodawców. Podjęcie tego typu problematyki uzasadnione jest obszarem moich zainteresowań, a także stanowi pewnego rodzaju wyzwanie. Wzajemne oczekiwania i wymagania stawiane zarówno wobec pracowników, jak i pracodawców są jednym z elementów szeroko pojętego rynku pracy.

Celem artykułu jest poznanie oczekiwań studentów Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, kształcących się na kierunkach: administracja oraz bezpieczeństwo wewnętrzne, wobec krakowskich pracodawców.

Całość artykułu tworzy pięć części. Pierwszą z nich jest wstęp zawierający informacje na temat charakteru pracy, wykorzystanych metod badawczych, a także celów jej powstania. Kolejnym elementem jest rozdział dotyczący sytuacji studentów na rynku pracy, ich planów zawodowych oraz oczekiwań. W trzecim rozdziale przedstawiono okoliczności związane z krakowskim rynkiem pracy. W kolejnej części artykułu przedstawiono wyniki badań własnych na temat oczekiwań studentów wobec krakowskich pracodawców. Ostatnim elementem jest zakończenie, zawierające podsumowanie oraz wnioski.

Praca ma charakter badawczy. Przy okazji tworzenia artykułu przeprowadzono ankietę. Respondentami byli studenci Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie kształcący się w ramach kierunków: administracja oraz bezpieczeństwo wewnętrzne. Wśród osób wypełniających ankietę znaleźli się

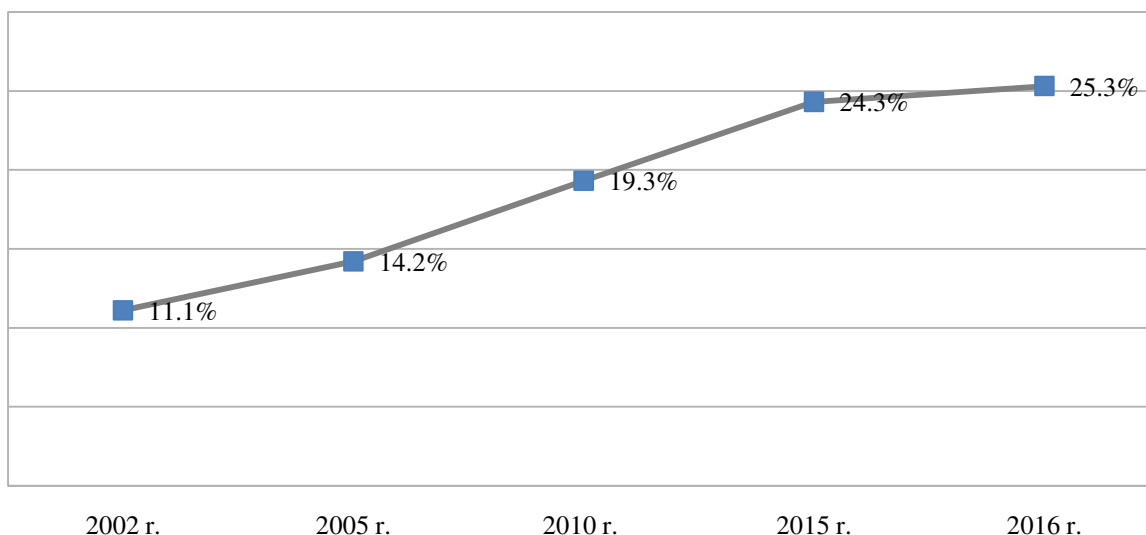
studenci studiów licencjackich oraz magisterskich zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym. Część z nich posiada już doświadczenie zawodowe. Są również i tacy, którzy nigdy wcześniej nie podjęli żadnej pracy.

Podczas tworzenia artykułu wykorzystano metody badawcze polegające na analizie istniejących już opracowań książkowych i artykułów, wśród których znalazły się prace następujących autorów: Pamela Jeziorska-Biel, Elżbieta Kryńska, Dominik Majewski, Renata Wojciechowska, Joanna Wróblewska-Skrzek.

2. Studenci na rynku pracy – plany i oczekiwania

Współcześnie, w Polsce obserwowane jest rosnące zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników, potrafiących poradzić sobie z najnowszymi wyzwaniem gospodarki. Wynika to z dynamicznego rozwoju technicznego i technologicznego. Najlepszym gwarantem znalezienia dobrej pracy jest inwestycja w kształcenie, zdobycie kwalifikacji oraz podniesienie kompetencji zawodowych, co niewątpliwie wpływa na wzrost konkurencyjności pracownika na rynku pracy¹.

Biorąc pod uwagę powyższe, nie dziwi fakt, że z roku na rok coraz większa liczba osób podejmuje oraz kończy studia (wykres 1).

Wykres 1. Polacy z wyższym wykształceniem (lata 2002-2016)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Główny Urząd Statystyczny, *Rocznik Demograficzny 2017*, „stat.gov.pl” [online], https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5515/3/11/1/rocznik_demograficzny_2017.pdf, (14.05.2018).

W 2002 r. tylko 11,1% Polaków posiadało wyższe wykształcenie. Przez kolejne lata obserwowano stałą tendencję wzrostową tego odsetka, który w roku 2016 wyniósł 25,3%.

Przy okazji dokonywania wspomnianej analizy, należy zwrócić uwagę na aglomeracje miejskie, gdzie występuje największy współczynnik absolwentów uczelni wyższych. Jedną z nich niewątpliwie jest Kraków, na obszarze którego mieści się aż 10 uczelni państwowych, a studenci stanowią ponad 25% mieszkańców miasta². Co roku kilka tysięcy młodych ludzi otrzymuje dyplom ukończenia studiów na

¹ E. Kryńska, *Dylematy polskiego rynku pracy*, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa 2001, s. 120-121.

² B. Bialik, A. Chojnowska, *23 szkoły wyższe, prawie 200 tys. studentów. Akademicki Kraków*, „wyborcza.pl” [online], <http://krakow.wyborcza.pl/krakow/7,44425,21951675,23-szkoly-wyzsze-prawie-200-tys-studentow-akademicki-krakow.html>, (16.05.2018).

jednej z krakowskich uczelni.

Po ukończeniu studiów, mimo chęci znalezienia dobrze płatnej pracy odpowiadającej zarówno zainteresowaniom, jak i będącej częścią realizacji planu zakładanego jeszcze przed rozpoczęciem nauki, młodzi ludzie napotykać na liczne problemy.

Jednym z nich jest zbyt duża liczba osób wykształconych. Ze względu na ograniczoną liczbę stanowisk do obsadzenia, pracodawcy zmuszeni są do podnoszenia wymagań stawianych kandydatom. Jest to główna przyczyna wzrostu bezrobocia wśród absolwentów³. Nie bez znaczenia jest również rozbieżność między oczekiwaniami pracodawcy względem absolwentów uczelni wyższych, a ich faktyczną wiedzą i umiejętnościami. Mamy do czynienia ze zjawiskiem dewaluacji jakości kształcenia⁴.

Można zatem stwierdzić, że ukończenie studiów i uzyskanie tytułu magistra nie gwarantuje jeszcze znalezienia dobrze płatnej pracy. Duże znaczenie mają co prawda ukończone kursy i szkolenia, lecz trzeba zaznaczyć, że nie zastępują one doświadczenia zawodowego. W tym kontekście warto wskazać na staże, praktyki, a także wolontariat. Młodzi ludzie starają się być jak najbardziej aktywni zawodowo jeszcze w trakcie nauki, niejednokrotnie podejmują również kształcenie na drugim kierunku studiów⁵. Daje im to przewagę nad absolwentami, którzy w okresie nauki pozostawali pasywni.

Innym działaniem podejmowanym przez studentów jeszcze w trakcie nauki jest angażowanie się w różnego typu prace tymczasowe, których główną zaletą jest elastyczność czasu pracy. W dłuższej perspektywie takie działanie może być świadomym wyborem w procesie realizacji drogi do kariery zawodowej. W pracy tymczasowej można nabyć doświadczenie, które w przyszłości zwiększy atrakcyjność absolwenta szkoły wyższej na rynku pracy⁶.

Na rynku pracy występują również grupy osób posiadające różnorodne oczekiwania względem pracodawcy, jak i samego stanowiska. Jest to uzależnione m.in. od doświadczenia zawodowego i wykształcenia. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na oczekiwania poszczególnych osób względem pracy są uwarunkowania społeczno-gospodarcze charakterystyczne dla konkretnych generacji.

Obecni studenci mają wygórowane oczekiwania wobec pracy. Są oni częścią pokolenia, które dorastało w okresie dynamicznego rozwoju technologicznego. Ci młodzi ludzie korzystali z dobrodziejstw reformy edukacyjnej, poprzedni ustrój jest im znany wyłącznie z opowieści. Dzisiejsi studenci to osoby zaznajomione z nowinkami technicznymi a przy tym wyjątkowo kreatywne. Cechuje ich dobre wykształcenie, pewność siebie, mobilność oraz wysoka elastyczność. Najmłodszy absolwenci uczelni wyższych tworzą grupę wymagających pracowników, oczekujących od potencjalnego pracodawcy różnego rodzaju wyzwań zawodowych, możliwości rozwoju oraz ścisłego określenia ścieżki kariery. Niejednokrotnie zbyt wysoka samoocena połączona ze świadomością swoich umiejętności sprawia, że studenci mają na tyle wygórowane oczekiwania płacowe, że mało który pracodawca jest w stanie im sprostać⁷.

³ P. Jeziorska-Biel, *Spoleczne uwarunkowania rynku pracy studentów w świetle przeprowadzonych badań*, [w:] *Regionalne uwarunkowania rynku pracy*, red. A. Organiściak-Krzykowska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Warszawa-Olsztyn 2002, s. 55-57.

⁴ J. Wróblewska-Skrzek, *Trudny start; Sytuacja zawodowa młodych dorosłych*, [w:] *Rynek pracy; Kariera zawodowa; Wyzwania dla edukacji*, red. N. Pikuła, K. Jagielska, K. Białożył, Wydawnictwo Naukowe Śląsk, Katowice 2016, s. 119.

⁵ P. Jeziorska-Biel, *Spoleczne uwarunkowania rynku pracy studentów w świetle przeprowadzonych badań*, [w:] *Regionalne uwarunkowania...* op. cit., s. 58-59.

⁶ D. Majewski, *Praca tymczasowa w doświadczeniach i ocenach studentów na podstawie wyników badań ankietowych*, [w:] *Praca tymczasowa; Droga do kariery czy ślepy zaułek?* red. B. Urbaniak i P. Oleksiak, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014, s. 199-207.

⁷ R. Wojciechowska, *Problemy współczesnego rynku pracy w Polsce*, [w:] *Dobór pracowników do organizacji wobec wyzwań rynku pracy*, red. J. Kardas, E. Multan, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Siedlce 2012, s. 44-45.

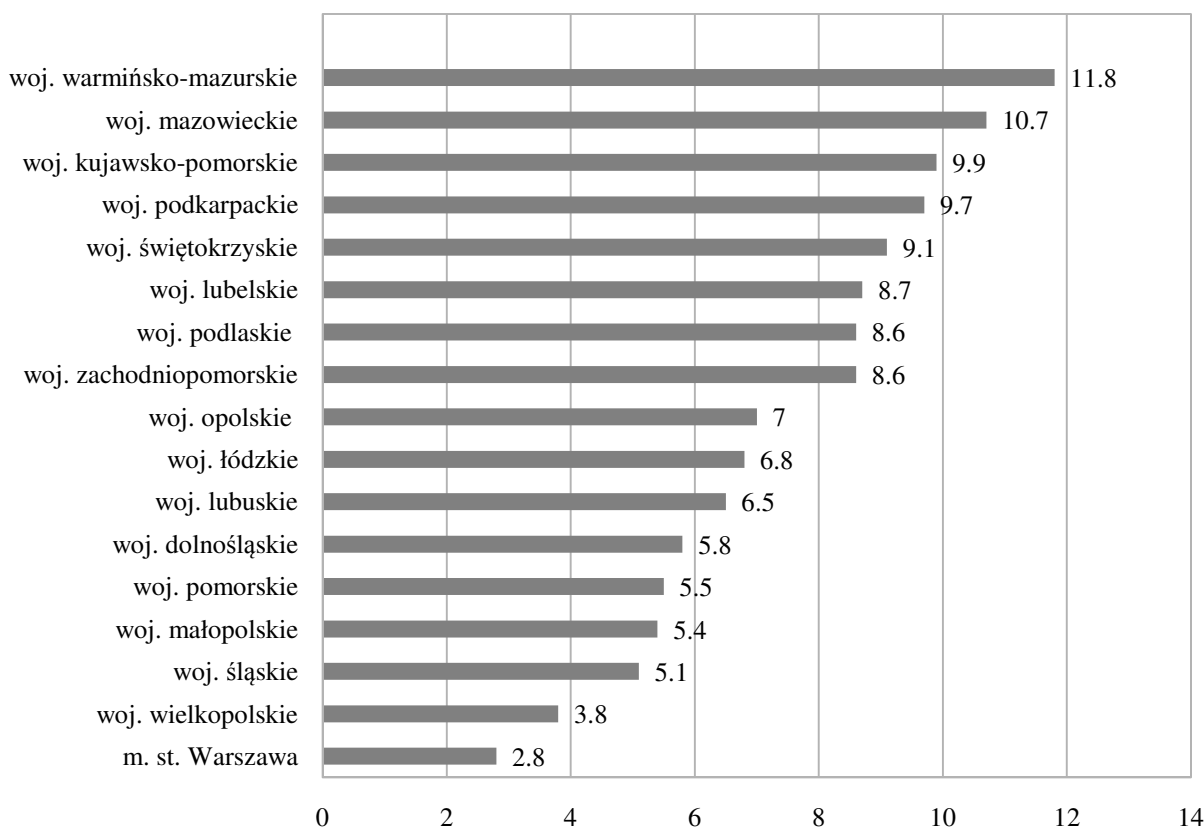
3. Sytuacja na rynku pracy w Krakowie

Sytuacja na krakowskim rynku pracy - z punktu widzenia pracownika – z roku na rok jest coraz korzystniejsza. W Internecie można aktualnie znaleźć kilka tysięcy ofert pracy w Krakowie. Największe zapotrzebowanie jest obecnie na pracowników wykonujących usługi z zakresu gastronomii, budownictwa, ochrony, pielęgniarstwa, a także na specjalistów i fachowców, spośród których można wskazać m. in. kierowców, mechaników, programistów czy projektantów.

Z kolei problemy ze znalezieniem pracy mogą mieć absolwenci specyficznych kierunków studiów, którym niejednokrotnie brakuje doświadczenia zawodowego. Najczęściej są to filozofowie, politolodzy, ekonomiści, historycy oraz kulturoznawcy. Na krakowskim rynku pracy można również zaobserwować nadwyżkę pracowników administracyjnych i biurowych, a także absolwentów kierunku turystyka i rekreacja⁸.

O dobrej kondycji krakowskiego rynku pracy świadczy niski wskaźnik stopy bezrobocia, który w marcu 2018 r. wynosił 2,7%. Niższą stopę bezrobocia odnotowano w następujących stolicach województw: Poznań – 1,4% oraz Warszawa – 1,9%⁹. W zestawieniu województw wspomniane wskaźniki prezentuje wykres 2.

Wykres 2. Wskaźniki prezentujące wysokość stopy bezrobocia w poszczególnych województwach (marzec 2018)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Główny Urząd Statystyczny, *Bezrobotni zarejestrowani i stopa bezrobocia. Stan w końcu marca 2018 r.*, „stat.gov.pl” [online], <https://stat.gov.pl/obszary->

⁸ Sfera biznesu, *Rynek pracy w 2018 - czego się spodziewać w Krakowie?* „gazetakrakowska.pl” [online], <http://www.gazetakrakowska.pl/stefa-biznesu/a/rynek-pracy-w-2018-czego-sie-spodziewac-w-krakowie,12945804/>, (16.05.2018).

⁹ Urząd Statystyczny w Krakowie, *miasto Kraków*, „krakow.stat.gov.pl” [online], <https://krakow.stat.gov.pl/zakladka2/>, (16.05.2018).

tematyczne/rynek-pracy/bezrobocie-rejestrowane/bezrobotni-zarejestrowani-i-stop-a-bezrobocia-stan-w-koncu-marca-2018-r-,2,68.html, (16.05.2018).

W województwie małopolskim stopa bezrobocia w marcu 2018 r. wyniosła 5,4%. Niższy poziom bezrobocia odnotowano w województwach: śląskim oraz wielkopolskim. Brak zatrudnienia stanowi obecnie największy problem w regionie warmińsko-mazurskim, gdzie wskaźnik ten wynosi aż 11,8%.

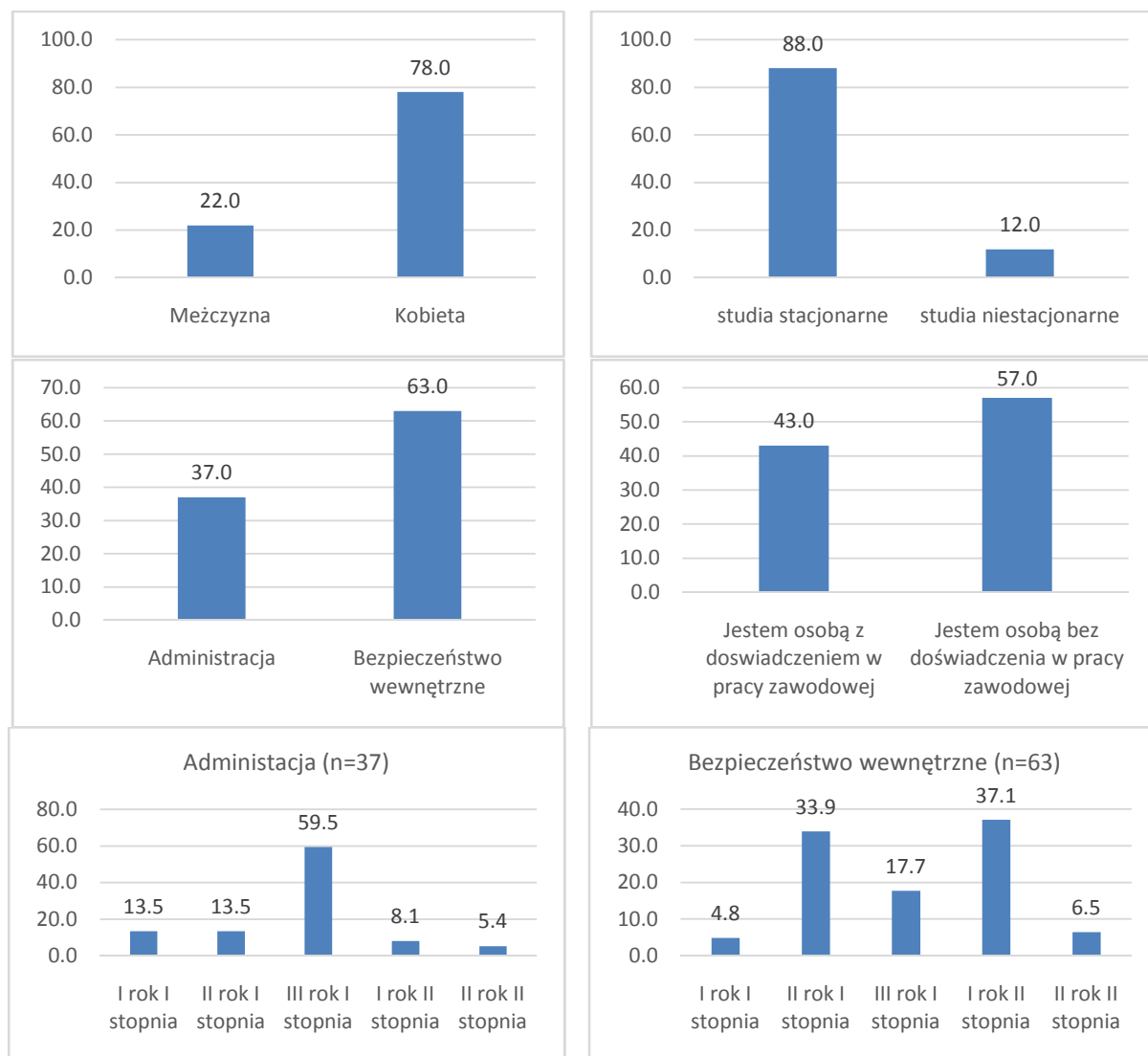
Ogólna sytuacja krakowskiego rynku pracy jest zatem jak najbardziej sprzyjająca osobom poszukującym zatrudnienia. W odniesieniu do absolwentów uczelni wyższych należy wskazać nie tylko na znaczenie ukończonego przez nich kierunku, ale także na dodatkowe kwalifikacje, istotne z punktu widzenia potencjalnych pracodawców.

Kraków jest obecnie jednym z kilku polskich miast, w których znalezienie pracy wydaje się być najłatwiejsze.

4. Oczekiwania studentów wobec krakowskich pracodawców – wyniki badań własnych

Badanie zostało zrealizowane w maju 2018 roku. W badaniu posłużono się metodą sondażu, techniką ankiety i kwestionariuszem ankiety jako narzędziem badawczym. W badaniu wzięło udział 100 studentów, spośród których 78% stanowiły kobiety, zaś 22% mężczyźni.

Wykres 3. Cechy metryczkowe respondentów (dane w %)

Źródło. Badania własne.

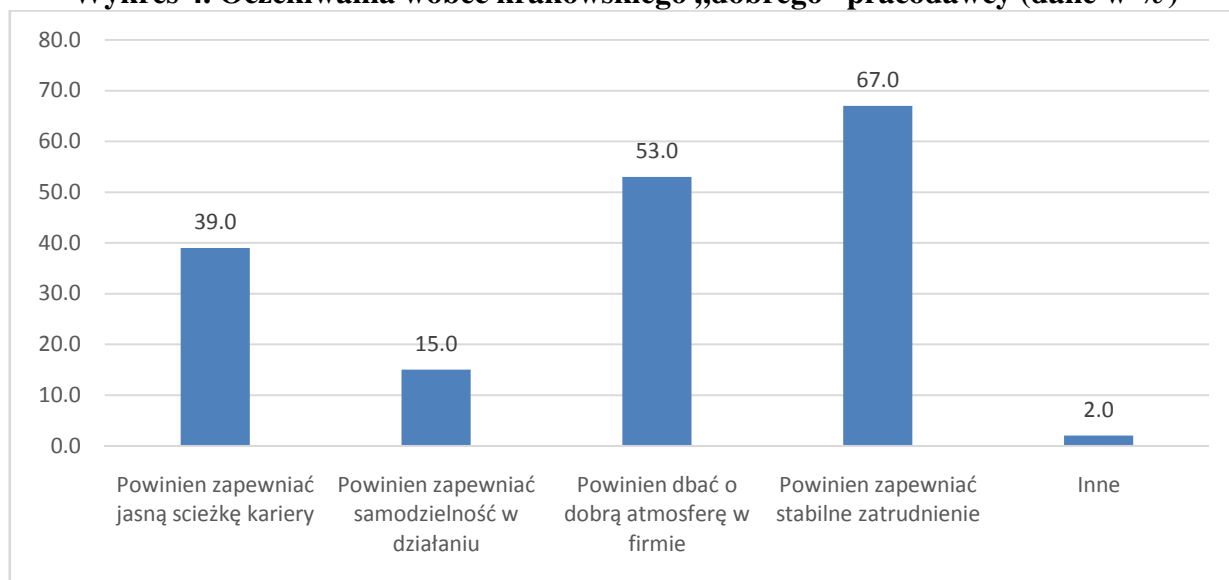
W zdecydowanej większości respondentami były osoby studiuje w ramach studiów stacjonarnych (88%).

Spośród badanych studentów, 63% studiowało na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne, zaś 37% na kierunku administracja.

Większość studentów zadeklarowało, że nie posiada doświadczenia w pracy zawodowej (57%).

Przechodząc do pytań, jakie zadano respondentom na temat ich oczekiwań wobec „krakowskiego” rynku pracy, pierwsze dotyczyło charakterystyki tzw. „dobrego” pracodawcy (wykres 4).

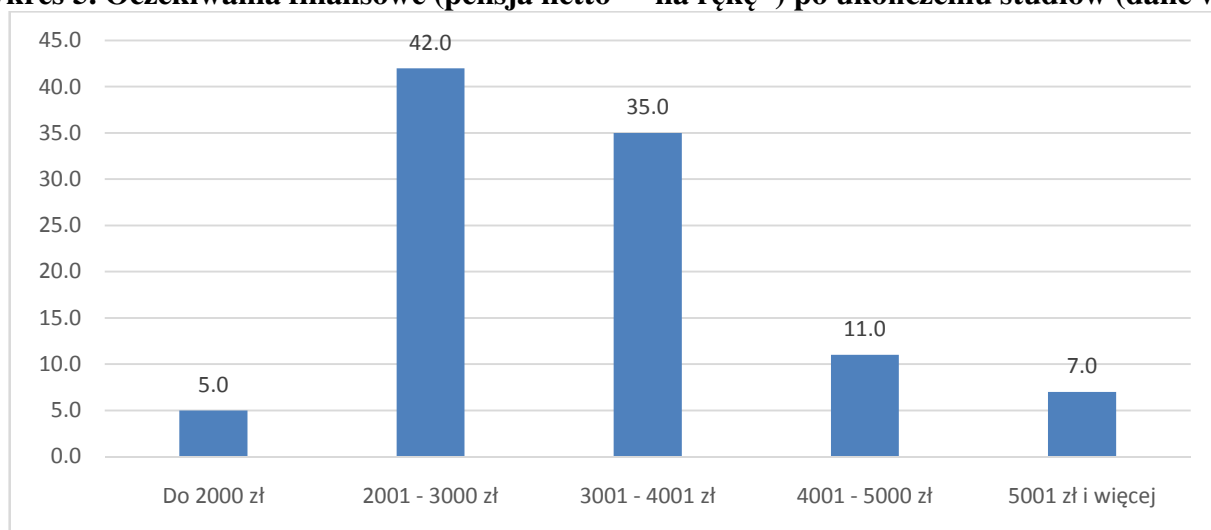
Wykres 4. Oczekiwania wobec krakowskiego „dobrego” pracodawcy (dane w %)

Źródło. Badania własne.

Stabilność zatrudnienia to najważniejsze „oczekiwanie”, jakie studenci mieli wobec krakowskiego „dobrego” pracodawcy (67%), przy czym zwracali również uwagę na dobrą atmosferę w pracy (53%).

Wykres 5. Oczekiwania finansowe (pensja netto - "na rękę") po ukończeniu studiów (dane w %)

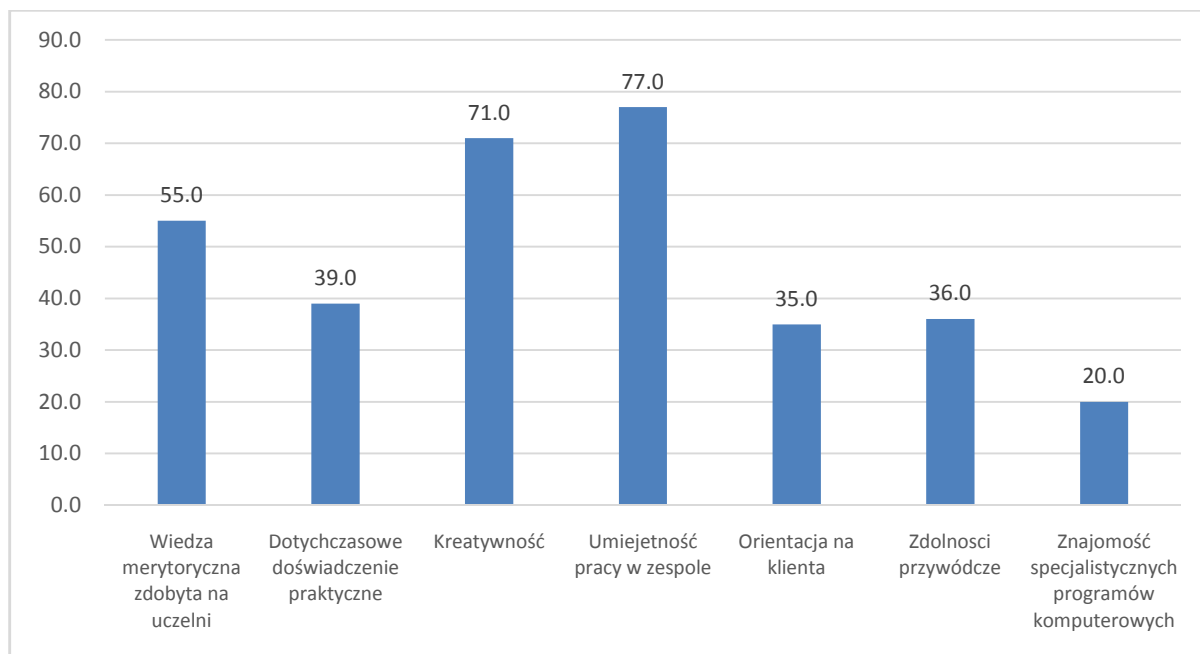
Źródło. Badania własne.

Większość studentów zadeklarowało, że po ukończeniu studiów podjęłoby pracę z pensją netto w wysokości 2001-3000 zł (42%), a następnie 3001-4000 zł (35%)¹⁰. Proporcje te były analogiczne w

¹⁰Analiza testem t-Studenta dla prób niezależnych wykazała, że oczekiwania finansowe są istotnie zróżnicowane w

grupie studentów studiujących administrację oraz grupie studentów studiujących bezpieczeństwo wewnętrzne.

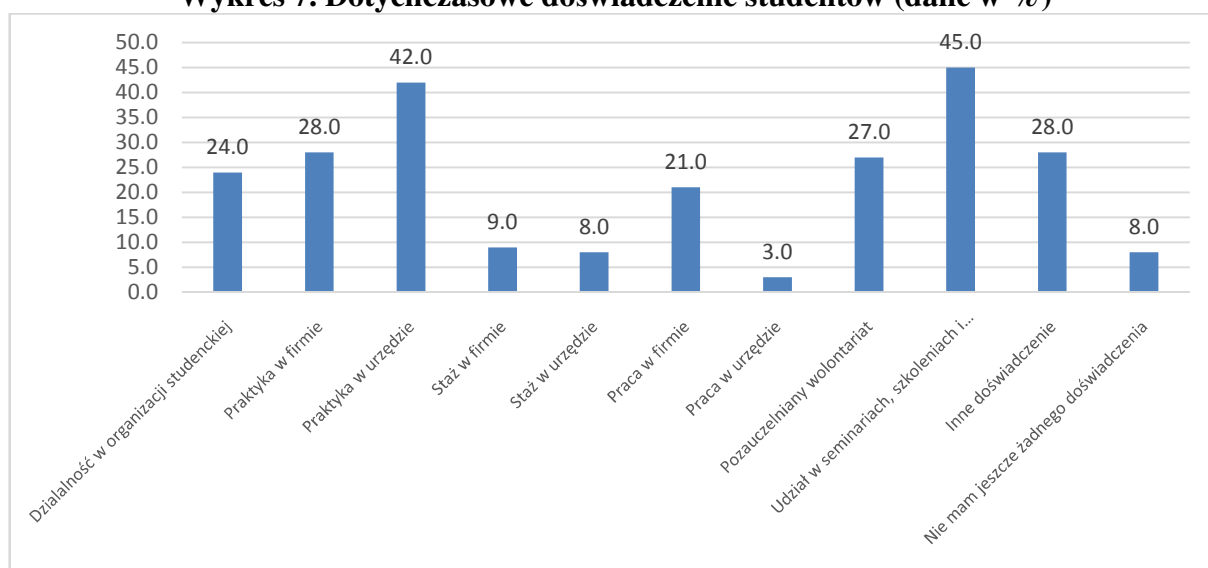
Wykres 6. Umiejętności, jakie studenci mogą zaoferować krakowskiemu pracodawcy (dane w %)

Źródło. Badania własne.

Praca zespołowa (77%) oraz kreatywność (71%) to najważniejsze umiejętności, jakie studenci kierunków administracja i bezpieczeństwo wewnętrzne mogą zaoferować krakowskiemu przedsiębiorcy. Co druga osoba mogłaby pochwalić się wiedzą zdobytą na uczelni (55%). Najmniejszy odsetek studentów mógłby pochwalić się znajomością specjalistycznych programów komputerowych (20%).

Wykres 7. Dotychczasowe doświadczenie studentów (dane w %)

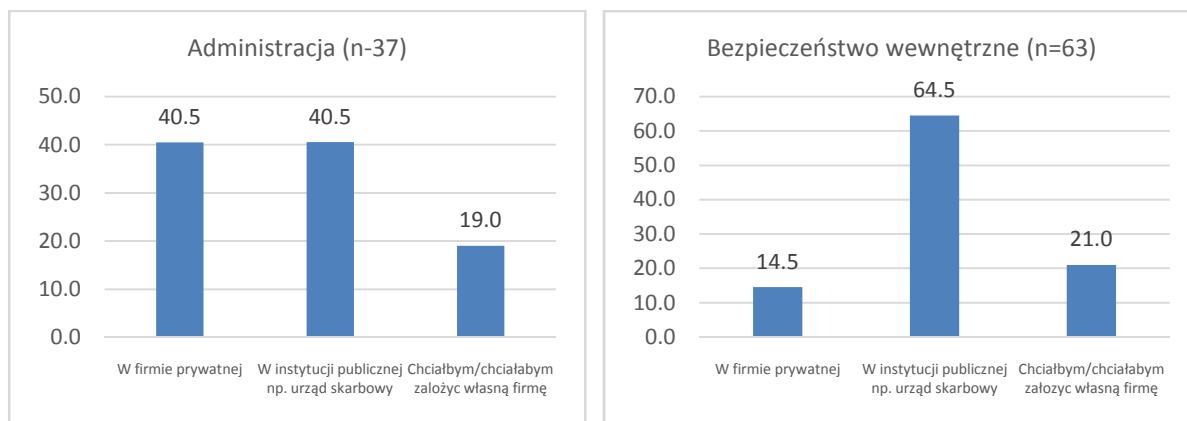
Źródło. Badania własne.

zależności od tego, czy opinie te dotyczyły kobiet czy mężczyzn, $t(97)=-3.00$; $p<0,05$. Średnia oczekiwań finansowych netto mężczyzn to 3001-4000 zł, z kolei średnia oczekiwań netto kobiet wyniosła 2001-3000 zł.

Doświadczeniem, jakim studenci mogliby pochwalić się przed potencjalnymi pracodawcami były udział w seminariach, szkoleniach i kursach doszkalających (45%) oraz praktyki odbyte w urzędzie (42%).

Prawie co trzeci student deklarował udział w pozauczelnianym wolontariacie (27%), co pokazuje, że jest jeszcze wielu studentów, których cechuje niebiznesowe podejście do współczesnej rzeczywistości.

Wykres 8. Instytucja, w jakiej badani studenci chcieliby pracować¹¹ (dane w %)

Źródło. Badania własne.

Studenci kierunku administracja w porównaniu do studentów bezpieczeństwa wewnętrznego podkreślili bardziej „biznesowy” charakter swojej zawodowej przyszłości (40,5% chciałoby pracować w firmie prywatnej, z kolei 19% chciałoby założyć własną firmę). Z kolei większość studentów kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne widzi swoją przyszłość w instytucji publicznej np. urzędzie skarbowym (64%).

5. Zakończenie

Analizując wyniki przeprowadzonej ankiety można dostrzec pewne różnice w odpowiedziach udzielanych przez studentów administracji, a osób kształcących się na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne, natomiast w znacznej części poszczególnych odpowiedzi nie widać wyraźnego rozgraniczenia związanego z kierunkiem studiów.

Zauważalna różnica dotyczy wizji podjętej w przyszłości pracy zawodowej. Studenci administracji najchętniej podjęliby pracę w firmie prywatnej bądź założyli własną działalność. 64% badanych studentów bezpieczeństwa wewnętrznego w przyszłości chciałoby pracować na stanowisku w instytucji publicznej.

Najważniejszym oczekiwaniem stawianym przez studentów wobec krakowskich pracodawców okazała się stabilność zatrudnienia (67%). Znaczna część respondentów zwracała również uwagę na zapewnienie dobrej atmosfery w miejscu pracy (53%).

Ponad 70% badanych zadeklarowało, że ich mocną stroną jest umiejętność pracy w zespole, a także kreatywność. Te właśnie cechy mogą być wykorzystane przez ich potencjalnych pracodawców.

Biorąc pod uwagę aktywność pozauczelnianą należy podkreślić, że 45% badanych studentów brało udział w różnego typu seminariach, szkoleniach i kursach doszkalających. Niewiele mniej respondentów (42%) odbyło praktyki w urzędach. Część badanych (27%) zadeklarowało również udział w wolontariacie.

Wspomniane aktywności zwiększają atrakcyjność młodych ludzi na rynku pracy. Niejednokrotnie to

¹¹ W celu sprawdzenia związku pomiędzy doświadczeniem w pracy zawodowej a typem instytucji, w której studenci chcieliby pracować wykonano test niezależności chi-kwadrat. Test $\chi^2(2, N=100) = 0,453, p > 0,05$ wykazał, że nie istnieje zależność pomiędzy zmiennymi.

właśnie dodatkowe kwalifikacje, zrealizowane praktyki zawodowe czy inne aktywności pozauczelniane są czynnikiem decydującym o zatrudnieniu konkretnego kandydata.

6. Bibliografia

1. Bialik B., Chojnowska A., *23 szkoły wyższe, prawie 200 tys. studentów. Akademicki Kraków*, „wyborcza.pl” [online], <http://krakow.wyborcza.pl/krakow/7,44425,21951675,23-szkoly-wyzsze-prawie-200-tys-studentow-akademicki-krakow.html>, (16.05.2018).
2. Główny Urząd Statystyczny, *Bezrobotni zarejestrowani i stopa bezrobocia. Stan w końcu marca 2018 r.*, „stat.gov.pl” [online], <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/bezrobocie-rejestrowane/bezrobotni-zarejestrowani-i-stop-a-bezrobocia-stand-w-koncu-marca-2018-r-2,68.html>, (16.05.2018).
3. Główny Urząd Statystyczny, *Rocznik Demograficzny 2017*, „stat.gov.pl” [online], https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5515/3/11/1/rocznik_demograficzny_2017.pdf, (14.05.2018).
4. Jeziorska-Biel P., *Społeczne uwarunkowania rynku pracy studentów w świetle przeprowadzonych badań*, [w:] *Regionalne uwarunkowania rynku pracy*, red. A. Organiściak-Krzykowska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Warszawa-Olsztyn 2002.
5. Kryńska E., *Dylematy polskiego rynku pracy*, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa 2001.
6. Majewski D., *Praca tymczasowa w doświadczeniach i ocenach studentów na podstawie wyników badań ankietowych*, [w:] *Praca tymczasowa; Droga do kariery czy ślepy zaułek?* red. B. Urbaniak i P. Oleksiak, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014.
7. Sfera biznesu, *Rynek pracy w 2018 - czego się spodziewać w Krakowie?* „gazetakrakowska.pl” [online], <http://www.gazetakrakowska.pl/strefa-biznesu/a/rynek-pracy-w-2018-czego-sie-spodziewac-w-krakowie,12945804/>, (16.05.2018).
8. Urząd Statystyczny w Krakowie, *miasto Kraków*, „krakow.stat.gov.pl” [online], <https://krakow.stat.gov.pl/zakladka2/>, (16.05.2018).
9. Wojciechowska R., *Problemy współczesnego rynku pracy w Polsce*, [w:] *Dobór pracowników do organizacji wobec wyzwań rynku pracy*, red. J. Kardas, E. Multan, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Siedlce 2012.
10. Wróblewska-Skrzek J., *Trudny start; Sytuacja zawodowa młodych dorosłych*, [w:] *Rynek pracy; Kariera zawodowa; Wyzwania dla edukacji*, red. N. Pikuła, K. Jagielska, K. Białożył, Wydawnictwo Naukowe Śląsk, Katowice 2016.